

Kratke analize
Julij 2020

Katarina Ivas

Zunanjetrgovinska menjjava s covid-19 povezanimi proizvodi

Ob širjenju epidemije covid-19 po svetu so se pojavile tudičasne prekinitve v mednarodni trgovinski menjavi posameznih proizvodov, ki so pomembni za boj proti njej. Covid-19 proizvodi, opredeljeni po nedavnem WCO-WTO seznamu, predstavljajo približno 4 % svetovnega izvoza. Največjih pet svetovnih izvoznih covid-19 proizvodov je leta 2018 zagotovilo kar polovico celotnega svetovnega uvoznega povpraševanja po le-teh. Čeprav večina držav sveta izvažata posamezne covid-19 proizvode, v letu 2018 nobena izmed analiziranih držav ni samostojno zagotovila celotnega domačega povpraševanja po vseh covid-19 proizvodih. Mednarodna trgovina namreč omogoča, da se proizvodnja nahaja tam, kjer je učinkovitejša. Tako je posamezna država pogosto pomemben svetovni dobavitelj določenega covid-19 proizvoda, vendar uvoznica drugih (visok delež mednarodne menjave med covid-19 proizvodi potrjuje tudi Grubel-Lloyd indeks). Slovenija sodi med 30 največjih svetovnih izvoznih covid-19 proizvodov in ima na splošno v tem segmentu relativno visoko konkurenčno prednost, a je hkrati neto uvoznica izdelkov za testiranje, aparatov za zdravljenje s kisikom in druge medicinske opreme ter potrošnega materiala. Izrazitejša uvozna odvisnost lahko predvsem na kratek rok predstavlja tudi ranljivost v primeru morebitnih večjih motenj v zunanjetrgovinski blagovni menjavi, zlasti ob višji usmerjenosti na trge izven EU.

Zunanjetrgovinska menjava s covid-19 povezanimi proizvodi (WCO – WTO klasifikacija)

Širjenje epidemije covid-19 po svetu je pod drobnogled postavilo tudi mednarodno trgovinsko menjavo s proizvodi, ki so pomembni za boj proti njej. V ta namen je Svetovna carinska organizacija (WCO) skupaj s Svetovno zdravstveno Organizacijo (WHO) pripravila seznam ključnih izdelkov (v nadaljevanju covid-19 proizvodi), ki vključuje testne komplete, zaščitna oblačila, medicinske pripomočke, razkužila ipd. Glavne ugotovitve predstavljene analize so na svetovni ravni skladne z maja objavljeno OECD analizo¹, spodnji pregled pa v mednarodne trgovinske povezave umešča tudi Slovenijo. Analiza temelji na podatkih na 6-mestni ravni mednarodnega harmoniziranega sistema (HS) za leto 2018 (v USD), pridobljenih iz UN Comtrade baze podatkov. Za Slovenijo so vključeni tudi primerljivi podatki SURS za leto 2019.

Analize na podlagi podatkov o zunanjetrgovinski menjavi imajo nekatere omejitve, omogočajo pa med drugim identifikacijo največjih svetovnih dobaviteljic in nakazujejo morebitno izrazitejšo uvožno odvisnost pri posameznih covid-19 proizvodih. Čeprav agregacija proizvodov na 6-mestni ravni HS razlikuje med več kot 5000 različnimi izdelki, pogosto ne omogoča dovolj natančne opredelitve proizvodov pomembnih za boj proti covid-19. Tak primer so npr. zaščitne rokavice, ki jih na tej ravni klasifikacije ni mogoče povsem ločiti od nekaterih drugih rokavic.² Pomanjkljivost analiz na osnovi končnega izvoza covid-19 proizvodov je tudi, da ni možno upoštevati vmesnih proizvodov potrebnih za njihovo proizvodnjo (npr. lateks, uporabljen za izdelavo rokavic).³ Prav tako se v bruto izvozu ne loči, koliko istega ali podobnega proizvoda je bilo predhodno uvoženega. Slednje se lahko v veliki meri

---

¹ V tej analizi smo sicer uporabili s strani WCO naknadno dopolnjen seznam proizvodov, zato se rezultati malenkost razlikujejo od tistih objavljenih v OECD analizi. Poleg tega OECD analiza temelji na drugem podatkovnem viru (BACI). Rezultati prve različice seznama na BACI bazi podatkov v spodnji analizi niso prikazani, saj ni bistvenih razlik, so pa na zahtevo na voljo. Glavni poudarki so robustni tudi, če uporabimo drugačen seznam ključnih covid-19 proizvodov, ki ga je pripravila Svetovna trgovinska organizacija (WTO) in katerega rezultati so prikazani v Prilogi 1.

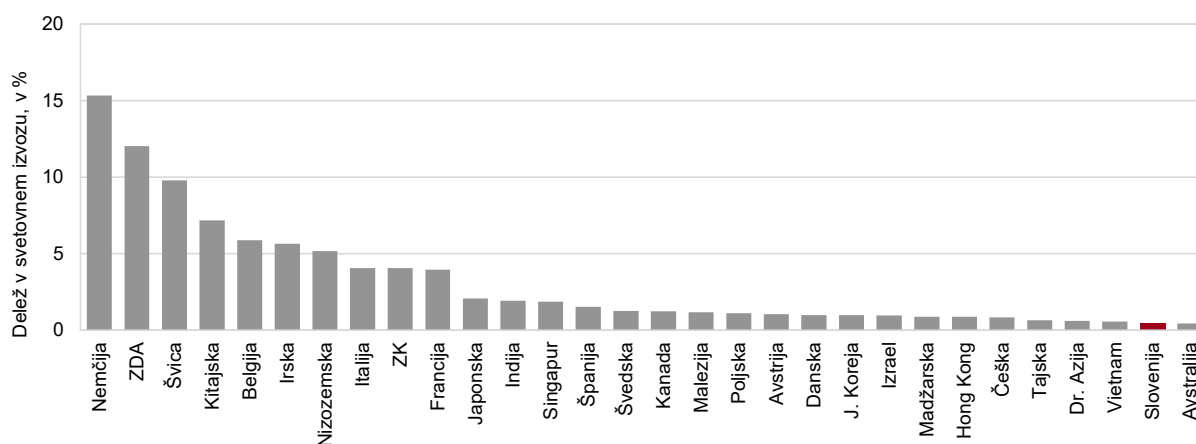
² Trade in medical goods in the context of tackling Covid-19 (WTO, 2020).

³ Trade interdependencies in Covid-19 goods (OECD, 2020).

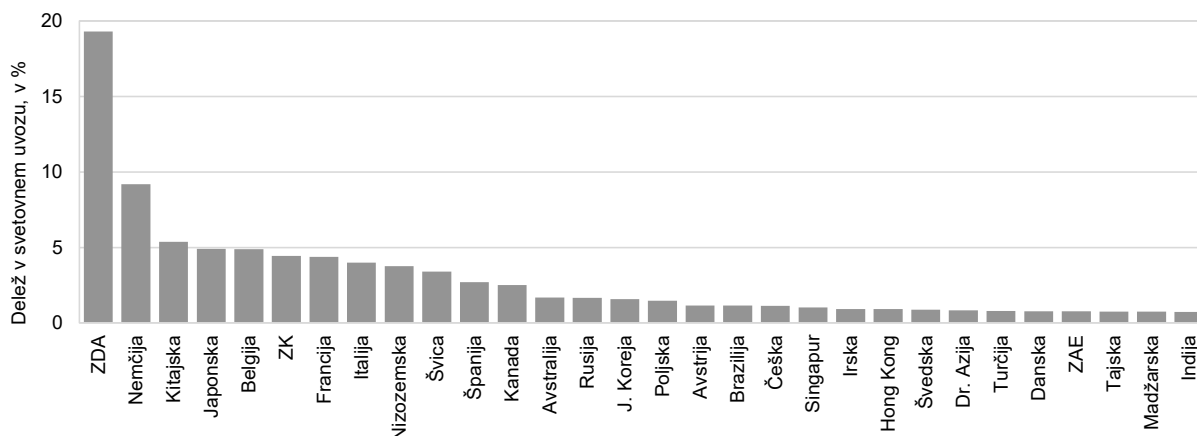
naslovi z upoštevanjem neto izvoza in z njim povezanim kazalnikom znotrajsektorske menjave (npr. v analizi uporabljen Grubel-Lloyd indeks). Analize na podlagi zunanjetrgovinskih podatkov prav tako ne odgovorijo na vprašanje, koliko povpraševanja po proizvodu je zagotovljenega s strani domače proizvodnje, ki se ne izvozi. Kljub tem pomanjkljivostim, ki bi jih bilo mogoče delno nasloviti s komplementarnimi podatki in analizami, pa zunanjetrgovinska statistika omogoča mednarodno primerljive ter dokaj ažurne in podrobne analize, ki pomagajo identificirati največje svetovne dobaviteljice in uvoznice covid-19 proizvodov, ter nakazujejo konkurenčne prednosti ali morebitno izrazitejšo uvozno odvisnost pri posameznem v boju proti covid-19 pomembnim proizvodom v državi.

Največjih pet svetovnih izvoznic covid-19 proizvodov zagotovi kar polovico celotnega svetovnega uvoznega povpraševanja. Izvoz covid-19 proizvodov je leta 2018 predstavljal 4,2 % celotnega svetovnega blagovnega izvoza. Nemčija je največja dobaviteljica covid-19 proizvodov, s približno 15-odstotnim tržnim deležem na svetovnem trgu. Druga največja izvoznica so ZDA z okoli 12-odstotnim tržnim deležem. Kitajska, sicer največja svetovna izvoznica blaga, ima pri covid-19 proizvodih 7-odstotni tržni delež. Med pomembnejše svetovne dobaviteljice sodijo tudi nekatere manjše države z relativno močno izvozno specializacijo v segmentu covid-19 proizvodov – Švica, Irska, Belgija in Nizozemska. Največjih pet izvoznic covid-19 proizvodov je skupaj zagotovilo polovico, največjih deset pa skoraj tri četrtine (73 %) svetovnega uvoznega povpraševanja po covid-19 proizvodih. Slovenija z 0,5-odstotnim tržnim deležem sodi med 30 največjih svetovnih izvoznic covid-19 proizvodov⁴. Pri uvozu covid-19 proizvodov s skoraj petinskim deležem močno izstopajo ZDA, sicer pa je geografska koncentracija uvoza teh proizvodov nižja kakor pri izvozu. V največjih pet (deset) uvoznic covid-19 proizvodov je bilo leta 2018 namenjeno 44 % (64 %) svetovnega uvoza.

Slika 1: Največje svetovne izvoznice (zgoraj) in uvoznice (spodaj) covid-19 proizvodov, 2018

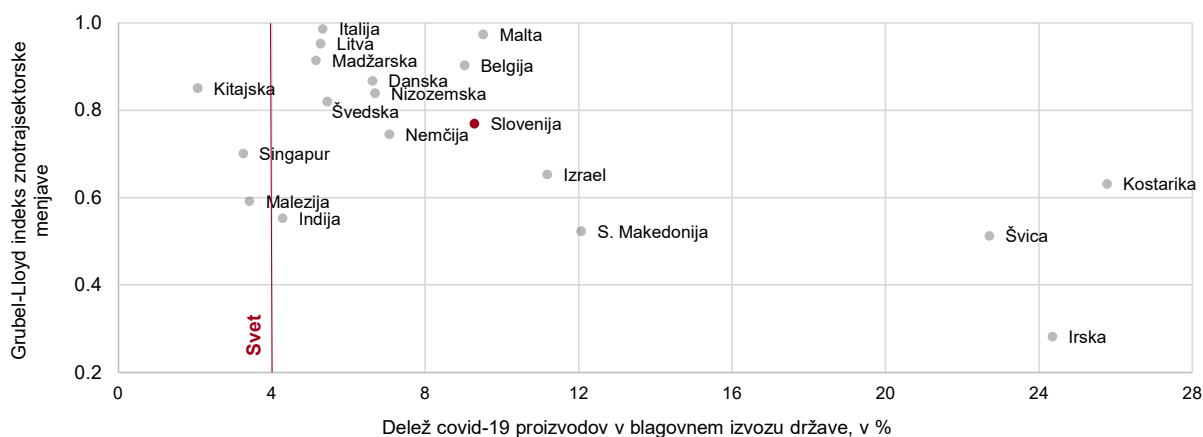
⁴ Slovenski izvozni tržni delež vsega blaga na svetovnem trgu je nižji (0,2 %). Slovenija tako pri covid-19 proizvodih v povprečju izkazuje konkurenčno prednost, merjeno s kazalnikom RCA. Delež covid-19 proizvodov ima namreč 9,3-odstoten delež v blagovnem izvozu Slovenije, kar presega svetovno povprečje (4,2 %). Vrednost kazalnika RCA ($RCA=2,2 > 1$) torej kaže na izkazano primerjalno prednost Slovenije pri covid-19 proizvodih v povprečju.

Vir: UN Comtrade; preračuni Umar.

Značilna je visoka soodvisnost (ang. interdependency) med izvozom in uvozom covid-19 proizvodov med državami. Visok delež izvoza covid-19 proizvodov v zunanjetrgovinski menjavi blaga posamezne države pogosto sovпада z visokim uvozom istih (ang. re-export), podobnih ali komplementarnih covid-19 proizvodov. Tako npr. ZDA – sicer druga največja izvoznica na svetu - neto uvaža covid-19 proizvode (uvoz teh proizvodov presega izvoz). Na intenzivnost znotrajsektorske mednarodne menjave covid-19 proizvodov kažejo tudi visoke vrednosti Grubel-Lloyd (GL) indeksa, kjer vrednost 1 pomeni, da je država uvozila toliko covid-19 proizvodov, kolikor jih je tudi izvozila, 0 pa pomeni, da je bila država izključno uvoznica ali izvoznica proizvoda. V primeru Nemčije – največje svetovne izvoznice covid-19 proizvodov – je vrednost GL indeksa znašala 0,74, za Slovenijo pa 0,77. Čeprav skoraj vse države sveta izvažajo katerega od covid-19 proizvodov, pa je bilo leta 2018 le 19 (od analiziranih 109) držav, ki so bile v povprečju neto izvoznice covid-19 proizvodov. Izraziti neto izvoznici sta Švica in Irska, med države katerih izvoz covid-19 proizvodov presega uvoz, pa sodi tudi Slovenija.

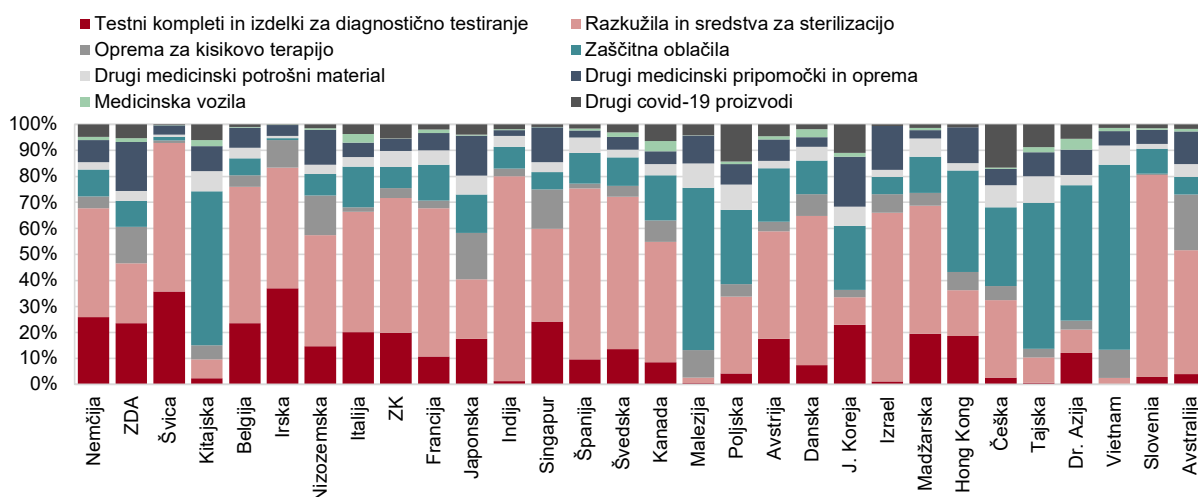
Slika 2: Pomembnost covid-19 proizvodov v zunanjetrgovinski menjavi držav neto izvoznic, 2018

Vir: UN Comtrade; preračuni Umar. *Opomba: Grubel-Lloyd indeks znotrajsektorske menjave: $GL_i = 1 - \frac{|X_i - M_i|}{X_i + M_i}$; $0 \leq GL_i \leq 1$, kjer $X_i(M_i)$ predstavlja vrednost izvoza (uvoza) proizvoda i .

Leta 2018 ni nobena država samostojno zagotovila celotnega domačega povpraševanja po vseh za boj proti covid-19 pomembnih proizvodih. Mednarodna trgovina omogoča, da se proizvodnja nahaja tam, kjer je učinkovitejša. Tako je posamezna država pogosto pomemben svetovni dobavitelj določenega covid-19 proizvoda, vendar uvoznica drugih. *Izdelki za testiranje* predstavljajo relativno visok delež izvoza nekaterih zahodnoevropskih (Nemčija, Švica, Irska)⁵ ter razvitih azijskih držav (Japonska, Singapur in Južna Koreja). Kitajska⁶ je največja svetovna dobaviteljica *zaščitnih oblačil* (rokavice, maske ipd.), ki so najpomembnejši segment izvoza covid-19 proizvodov tudi v posameznih državah jugovzhodne Azije (Malezija, Tajsko, Vietnam). Pomembnejše izvoznice *opreme za kisikovo terapijo* so ZDA, Nizozemska, Irska, Kostarika (nosne kanile, katetri ipd.), Nemčija, Japonska (pulzni oksimetri ipd.) in Singapur (dihalni aparati ipd.). Največjo kategorijo svetovnega izvoza po WCO klasifikaciji sicer predstavljajo *razkužila in sredstva za sterilizacijo*, a je izvoz le-teh nekoliko bolj razpršen po državah. Ta kategorija ima izrazito visok delež v strukturi slovenskega izvoza covid-19 proizvodov. Mednje namreč po WCO-WTO klasifikaciji sodi obsežna (in raznovrstna) postavka izvoza drugih zdravil (HS koda 300490)⁷, ki vključuje vodikov peroksid v uporabi kot zdravilo (identificiran kot pomemben za boj proti covid-19).

Slika 3: Struktura izvoza covid-19 proizvodov največjih izvoznic, 2018

Vir: UN Comtrade; preračuni Umar. Opomba: Države so razvrščene po vrednosti skupnega covid-19 izvoza.

Pri covid-19 proizvodih je zunanjetrgovinska menjava Slovenije manj usmerjena na trg EU v primerjavi z blagovno menjavo v splošnem. Na skupni EU trg⁸ je leta 2018 Slovenija namenila 64 % izvoza covid-19 proizvodov⁹. Izven EU so bili najpomembnejši izvozni trgi Slovenije: Rusija, kamor je Slovenija izvozila okoli 8 % vseh covid-19 proizvodov, Švica (6 %) in Srbija (3 %). Še izrazitejša je zunanjetrgovinska odvisnost od trgov izven EU pri *uvozu* covid-19 proizvodov, od koder jih uvozimo

⁵ Te tri države skupaj zagotovijo polovico svetovnega uvoznega povpraševanja v tem segmentu in so tudi največje neto izvoznice pripomočkov za testiranje in diagnostiko. ZDA, ki je prav tako pomembna izvoznica, veliko tudi uvozi, tako da je neto izvoz v tem segmentu relativno majhen.

⁶ Sama zagotovi 28 % svetovnega uvoznega povpraševanja po zaščitnih oblačilih

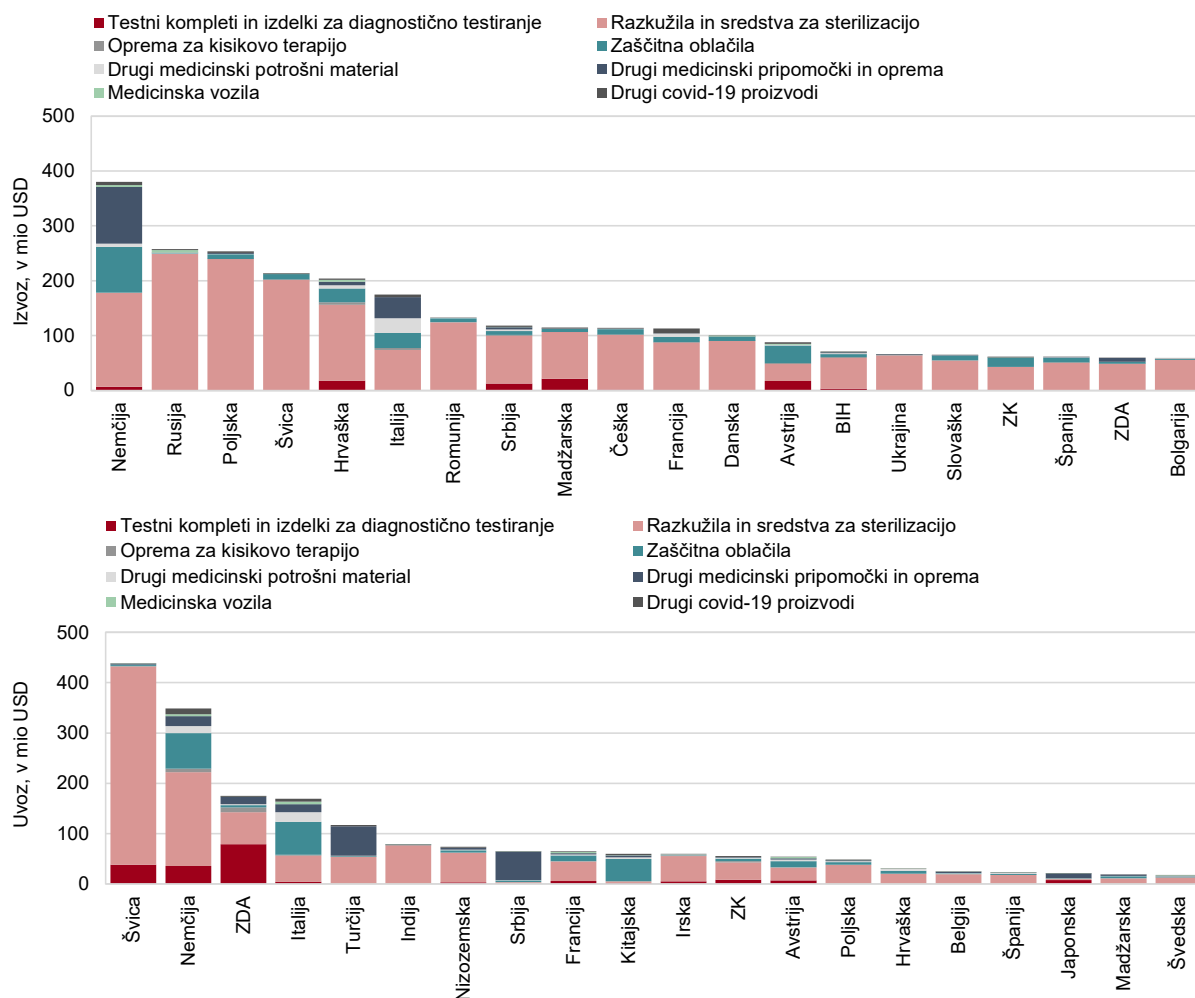
⁷ V Sloveniji, ki je sicer pomembna izvoznica farmacevtskih izdelkov, imajo t. i. dr. zdravila (HS 300490) največji delež v celotnem blagovnem izvozu in večjega kot vsi ostali farmacevtski izdelki skupaj. To bi lahko nakazovalo na nekoliko precenjeno vrednost izvoza dr. zdravil pri nas (ter analogno temu podcenjeno vrednost izvoza posameznih vrst zdravil, ki jih je sicer možno razvrstiti v druge HS kode). Poleg tega se najverjetneje med dr. zdravila uvrščajo tudi nekateri za covid-19 manj pomembni izdelki, ki pa jih ni mogoče povsem izločiti (gl. tudi odstavek o omejitvah zunanjetrgovinske statistike).

⁸ Trg EU 28, tj. vključno z Veliko Britanijo.

⁹ Za primerjavo, pri izvozu vsega blaga je bila usmerjenost na EU trg okoli 77 %, iz EU trga pa je Slovenija uvozila 69 % vsega blaga.

približno polovico. Iz Švice je leta 2018 Slovenija uvozila dobro petino (21%) covid-19 proizvodov (večinoma je šlo za uvoz t. i. drugih zdravil - HS 300490). Med ne-EU trgi so za nas pomembna dobaviteljica covid-19 proizvodov tudi ZDA (8 %), od koder je bilo uvoženih relativno veliko izdelkov za testiranje, ter Turčija (6 %) in Srbija (3 %), zlasti v segmentu drugih medicinskih pripomočkov (kamor sodijo npr. intubacijski kompleti, stetoskopi, laringoskopi ipd.)

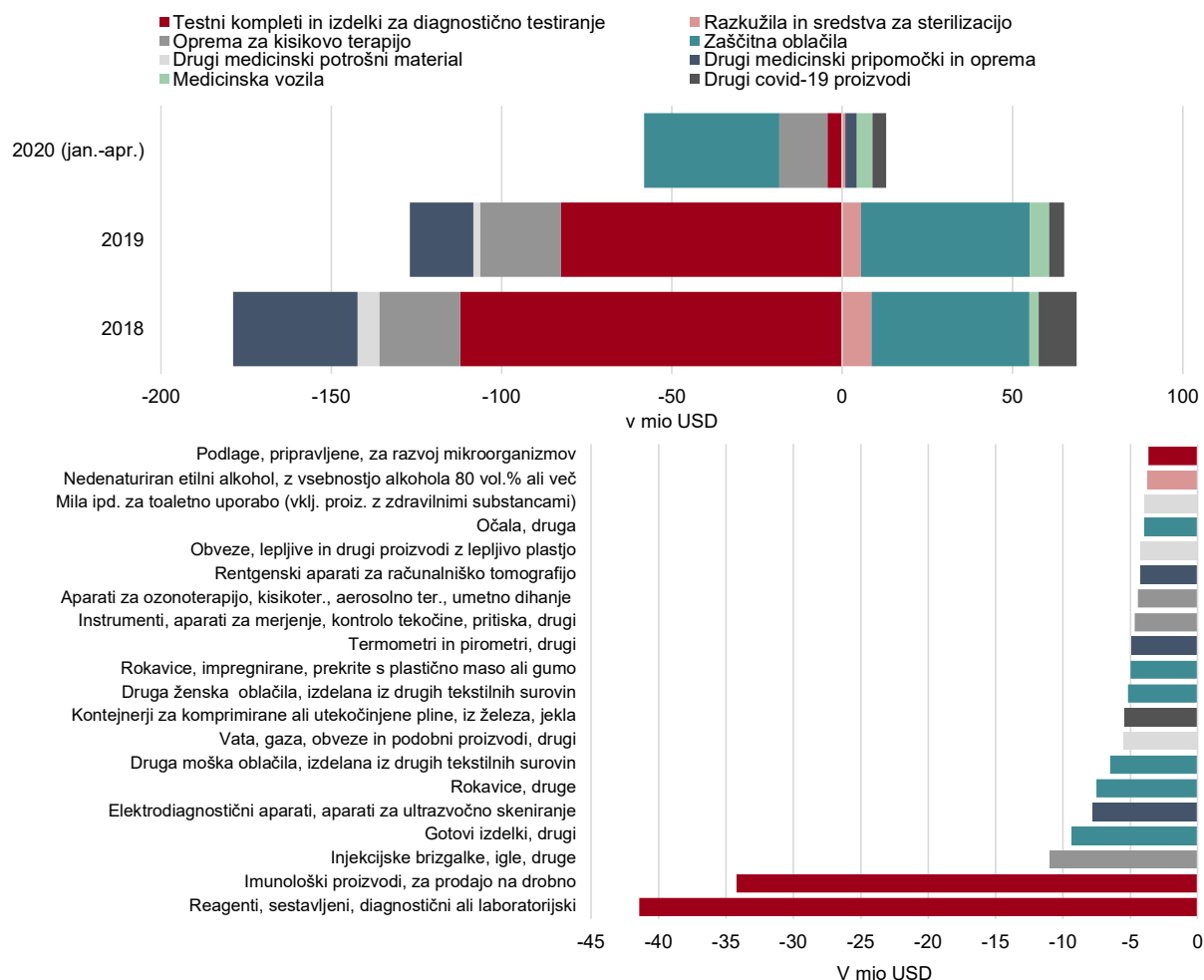
Slika 4: Najpomembnejši izvozni in uvozni trgi covid-19 proizvodov Slovenije, 2018

Vir: UN Comtrade; preračuni Umar.

V letih 2018 in 2019 je bila Slovenija neto uvoznica izdelkov za testiranje, opreme za zdravljenje s kisikom ter drugih medicinskih pripomočkov in potrošnega materiala. Slovenija je leta 2019 izvozila za 827 mio USD več covid-19 proizvodov kakor uvozila. Na skupno vrednost izvozno-uvoznih tokov covid-19 proizvodov močno vplivajo t. i. druga zdravila (HS 300490), z neto izvozom v vrednosti 889 mio USD v letu 2019. Če le-ta izvzamemo iz analize, je Slovenija v letu 2019 *uvozila* za 62 mio USD več covid-19 proizvodov kakor izvozila. Od skupno 57 covid-19 proizvodov je bila Slovenija neto uvoznica kar pri 44. Največji presežek uvoza nad izvozom je bil v kategoriji izdelkov za testiranje (dobrih 80 mio USD). Za okoli 20 mio USD je bil uvoz višji od izvoza pri opremi za kisikovo terapijo ter pri drugih medicinskih aparatih (npr. elektrodiagnostični, UZ, RTG aparati ter termometri, pirometri).

Slika 5: Neto izvoz covid-19 proizvodov (brez t. i. drugih zdravil) po kategorijah (zgoraj) in podrobno po proizvodih z največjim neto uvozom v letu 2019 (spodaj), Slovenija

Vir: SURS; preračuni Umar. * Iz kategorije razkužila in sredstva za sterilizacijo so izvzeta t. i. dr. zdravila (HS 300490).

V prvih štirih mesecih leta 2020 se je zunanjetrgovinska menjava s covid-19 proizvodi okrepila; nadaljevala se je visoka rast izvoza dr. zdravil, uvoz pa je bil v primerjavi s predhodnimi leti visok zlasti v segmentu zaščitnih oblačil in dihalnih aparatov. Po izraziti rasti izvoza in uvoza covid-19 proizvodov že v letu 2019¹⁰, podatki za prve štiri mesece letos nakazujejo na ponovno močno povečanje vrednosti zunanjetrgovinske menjave z njimi. V prvi tretjini leta so namreč izvozno-uvozni tokovi covid-19 proizvodov Slovenije predstavljali skoraj polovico njihove celotne lanskoletne vrednosti. Močno se je povečal tudi delež covid-19 proizvodov v skupnem blagovnem izvozu Slovenije, in sicer na 22 % (leta 2019 okoli 14 % in leta 2018 dobrih 9%). Tudi v letošnjem letu je na to ključno vplival visok izvoz t. i. drugih zdravil (2.235 mio USD oz. 2.035 mio EUR; neto izvoz: 868 mio USD oz. 789 mio EUR). Če leta izvzamemo iz analize, je v prvih štirih mesecih letošnjega leta uvoz preostalih covid-19 proizvodov - podobno kot lani - presegel vrednost izvoza, in sicer za 45 mio USD (oz. 41 mio EUR; lani v celem letu pa za 62 mio USD oz. 55 mio EUR). Presežek uvoza nad izvozom je bil v prvih mesecih letos največji pri zaščitnih oblačilih. Relativno visok je bil tudi neto uvoz pri opremi za zdravljenje s kisikom, zlasti pri aparatih za pomoč pri dihanju, pri katerih je uvoz že krepko presegal celotno lani uvoženo vrednost.

¹⁰ Na to je močno vplivalo izrazito povišanje izvoza večinoma predhodno uvoženih zdravil (ang. re-export), kot posledica vzpostavitve mednarodnega farmacevtskega logističnega centra v Sloveniji.

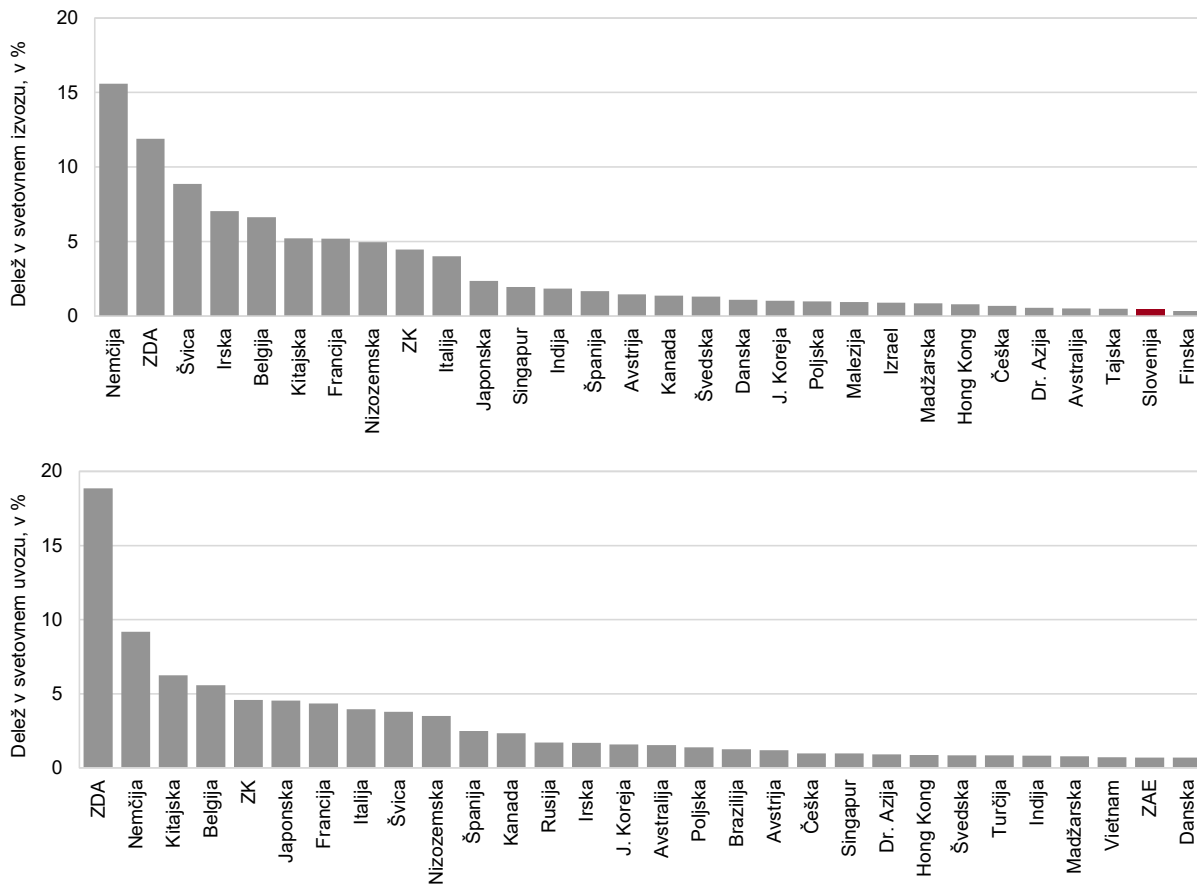
Tabela 1: Seznam covid-19 proizvodov

HS koda	Opis proizvoda	Kategorija po OECD klas.	Kategorija po WTO klas.
220710	Nedenaturiran etilni alkohol, z vsebnostjo alkohola 60 vol.% ali več	Razkužila in sredstva za sterilizacijo	Medicinski potrošni material
220890	Alkoholne pijače, druge	Razkužila in sredstva za sterilizacijo	
280440	Kisik	Drugi medicinski potrošni material material	
284700	Vodikov peroksid, utrjen s sešino ali ne	Razkužila in sredstva za sterilizacijo	Medicinski potrošni material
300120	Ekstrakti iz žlez ali drugih organov ali iz njihovih izločkov		Medicinski potrošni material
300190	Snovi, človeške ali živalske, za terapevtske ali profilaktične namene, druge		Medicinski potrošni material
300212	Antiserumi in druge frakcije krvi		Medicinski potrošni material
300213	Nepomešani imunološki proizvodi, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300214	Pomešani imunološki proizvodi, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300215	Imunološki proizvodi, za prodajo na drobno	Testni kompleti in izdelki za diagnostično test.	Zdravila
300219	Imunološki proizvodi, drugod neomenjeni		Zdravila
300220	Cepiva za humano medicino		Zdravila
300290	Kri, za terapevtske namene; antiserumi, cepiva, toksini, kulture mikroorganizmov, drugo		Medicinski potrošni material
300310	Zdravila, ki vsebujejo peniciline ali njihove derivate ali streptomicine ali njihove derivate, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300320	Zdravila z drugimi antibiotiki, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300331	Zdravila, ki vsebujejo insulin, brez antibiotikov, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300339	Zdravila, ki vsebujejo hormone ali dr. proiz. iz tar.št. 2937, brez antibiotikov, ne za prodajo na drobno, druga		Zdravila
300341	Zdravila, ki vsebujejo eferdin ali njegove soli, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300342	Zdravila, ki vsebujejo psevdofedrin (INN) ali njegove soli, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300343	Zdravila, ki vsebujejo norefedrin ali njegove soli, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300349	Zdravila, ki vsebujejo alkaloid ali njegove derivate, druga, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300349	Zdravila, ki vsebujejo alkaloid ali njegove derivate, druga, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300360	Zdravila, ki vsebujejo protimalarične aktivne učinkovine, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300390	Zdravila, druga, ne za prodajo na drobno		Zdravila
300410	Zdravila, ki vsebujejo peniciline ali njihove derivate ali streptomicine ali njihove derivate, za prodajo na drobno		Zdravila
300420	Zdravila z drugimi antibiotiki, za prodajo na drobno		Zdravila
300431	Zdravila, ki vsebujejo insulin, ne vsebujejo antibiotikov, za prodajo na drobno		Zdravila
300432	Zdravila, ki vsebujejo kortikosteroidne hormone, njihove derivate, ne vsebujejo antibiotikov, za prodajo na drobno		Zdravila
300439	Zdravila, ki vsebujejo hormone ali dr. proiz. iz tar.št. 2937, ne vsebujejo antibiotikov, za prodajo na drobno, druga		Zdravila
300441	Zdravila, v odmerjenih dozah, za prodajo na drobno, ki vsebujejo eferdin ali njegove soli		Zdravila
300442	Zdravila, v odmerjenih dozah za prodajo na drobno, ki vsebujejo psevdofedrin (INN) ali njegove soli		Zdravila
300443	Zdravila, v odmerjenih dozah za prodajo na drobno, ki vsebujejo norefedrin ali njegove soli		Zdravila
300449	Zdravila, v odmerjenih dozah za prodajo na drobno, ki vsebujejo alkaloid ali njegove derivate, druga		Zdravila
300450	Zdravila, ki vsebujejo vitamine ali druge proizvode iz tar.št. 2936, za prodajo na drobno		Zdravila
300460	Zdravila, ki vsebujejo protimalarične aktivne učinkovine, za prodajo na drobno		Zdravila
300490	Zdravila, druga, za prodajo na drobno	Razkužila in sredstva za sterilizacijo	Zdravila
300510	Obveze, lepilne in drugi proizvodi iz lepilno plastjo	Drugi medicinski potrošni material material	Medicinski potrošni material
300590	Vata, gaza, obveze in podobni proizvodi, drugi	Drugi medicinski potrošni material material	Medicinski potrošni material
300610	Katgut, kirurški, sterilni, drugi kirurški material		Medicinski potrošni material
300620	Reagenti za določanje krvnih skupin		Medicinski potrošni material
300630	Sredstva, kontrastna, za rentgenske preiskave, diagnostični reagenti		Medicinski potrošni material
300650	Prva pomoč, omarice in kompleti		Medicinski potrošni material
300670	Želatinški preparati, kot mazivo za telo, pri kirurških operacijah ali zdravniških pregledih	Drugi medicinski potrošni material material	Medicinski potrošni material
340111	Mila in podobni izdelki za toaletno uporabo (vklj. proizvode z zdravilnimi substancami)	Drugi medicinski potrošni material material	Izdelki za osebno zaščito
340120	Milo v drugih oblikah	Drugi medicinski potrošni material material	
340130	Organski površinsko aktivni proizvodi in preparati za umivanje kože, tekoči ali v kremi, za prodajo na drobno	Drugi medicinski potrošni material material	Izdelki za osebno zaščito
340212	Sredstva, organska, površinsko aktivna, kationska		Medicinski potrošni material
340213	Sredstva, organska, površinsko aktivna, neionogena		Medicinski potrošni material
340220	Preparati, površinsko aktivni, za prodajo na drobno		Izdelki za osebno zaščito
350400	Peptoni in njihovi derivati, druge proteinske snovi in njihovi derivati, ki niso zajeti na drugem mestu		Medicinski potrošni material
350790	Encimi, pripravljene encimi, drugi		Medicinski potrošni material
370110	Fotografske plošče, plan filmi, neosvetljeni, za rentgensko snemanje	Drugi medicinski potrošni material material	Medicinski potrošni material
370210	Fotografski filmi v zvilkah, neosvetljeni, za rentgensko snemanje	Drugi medicinski potrošni material material	Medicinski potrošni material
380894	Dezinfekanti	Razkužila in sredstva za sterilizacijo	Medicinski potrošni material
382100	Podlaga, parazitovljene, za izzovi mikroorganizmov		Medicinski potrošni material
382200	Reagenti, sestavljeni, diagnostični ali laboratorijski	Testni kompleti in izdelki za diagnostično test.	Medicinski potrošni material
382499	Drugi kemijski proizvodi in preparati kemijske industrije ali sorodnih industrij, drugo	Testni kompleti in izdelki za diagnostično test.	Izdelki za osebno zaščito
392329	Vrečke, plastične, iz drugih plastičnih mas	Drugi medicinski potrošni material material	
392620	Obleka in pribor zanjo (vklj. rokavice), iz plastičnih mas	Zaščitna oblačila	Medicinski potrošni material
392690	Proizvodi iz plastičnih mas, drugi	Zaščitna oblačila	Izdelki za osebno zaščito
401490	Izdelki, higijski in farmacevtski, ne iz trde gume		Medicinski potrošni material
401511	Rokavice, kirurške	Zaščitna oblačila	Medicinski potrošni material
401519	Rokavice, druge	Zaščitna oblačila	Medicinski potrošni material
401590	Oblačila in pribor, iz gume, drugo	Zaščitna oblačila	
481850	Obleka in pribor za obleko iz papirja ali kartona	Zaščitna oblačila	
481890	Drugi predmeti iz papirne mase, papirja ali kartona	Zaščitna oblačila	
611610	Rokavice vseh vrst, impregnirane, prevlečene ali prekrite s plastično maso ali gumo	Zaščitna oblačila	
621010	Oblačila, izdelana iz materialov iz tar.št. 5002 in 5003	Zaščitna oblačila	
621040	Druga moška ali deška oblačila, izdelana iz drugih tekstilnih surovin	Zaščitna oblačila	
621050	Druga ženska ali dekleška oblačila, izdelana iz drugih tekstilnih surovin	Zaščitna oblačila	
621600	Rokavice vseh vrst, razen pletene ali kvačkane	Zaščitna oblačila	
630790	Gotovi izdelki, drugi	Zaščitna oblačila	Izdelki za osebno zaščito
650500	Klobuki in druga pokriva, mrežice za lase iz kakršnega koli materiala	Zaščitna oblačila	
701710	Izdelki, stekleni, za lab., higijske ali farm. namene, iz taljenega kremenasilicijevega dioksida		Medicinski potrošni material
701720	Izdelki, stekleni, za lab., higijske ali farm. namene, steklo, ki ima linearni dilatacijski koeficient do 5*10 ⁻⁶ (-6)		Medicinski potrošni material
701790	Izdelki, stekleni, za laboratorijske, higijske ali farmacevtske namene, drugi		Medicinski potrošni material
731100	Kontejnerji za komprimirane ali utekočinjene pline, iz železa, jekla	Drugi covid-19 proizvodi	
732490	Predmeti, sanitarni, iz železa ali jekla, drugi	Drugi medicinski pripomočki in oprema	
761300	Kontejnerji za komprimirane ali utekočinjene pline, iz aluminija	Drugi covid-19 proizvodi	
841319	Črpalke z merilnimi napravami, druge	Drugi medicinski pripomočki in oprema	
841920	Medicinski, kirurški, laboratorijski aparati za sterilizacijo	Razkužila in sredstva za sterilizacijo	Medicinska oprema
842199	Naprave za filtriranje, obiljenje plina	Drugi covid-19 proizvodi	
870590	Motorna vozila za osebne namene, druga	Medicinska vozila	
871310	Invalidski vozički, brez motornega ali drugega mehanskega pogona	Medicinska vozila	
871390	Invalidski vozički, drugi	Medicinska vozila	
900490	Očala, druga	Zaščitna oblačila	Izdelki za osebno zaščito
901050	Drugi aparati in oprema za fotografske (tudi kinematografske) laboratorije		Medicinska oprema
901110	Stereoskopski mikroskopi		Medicinska oprema
901180	Mikroskopi, drugi		Medicinska oprema
901811	Elektrodiagnostični aparati, elektrokardiografi	Drugi medicinski pripomočki in oprema	Medicinska oprema
901812	Elektrodiagnostični aparati, aparati za ultrazvočno skeniranje	Drugi medicinski pripomočki in oprema	Medicinska oprema
901813	Elektrodiagnostični aparati, aparati za odsliskavanje podob na osnovi magnetnih resonanc (NMR)		Medicinska oprema
901814	Elektrodiagnostični aparati, scintigrafski aparati		Medicinska oprema
901819	Elektrodiagnostični aparati, drugi	Oprema za kisikovo terapijo	Medicinska oprema
901820	Aparati z ultravijoličnimi ali infrardečimi žarki		Medicinska oprema
901831	Injekcijske brizgalke, z iglami ali brez njih	Drugi medicinski potrošni material material	Medicinski potrošni material
901832	Igle, cevastе, kovinske, kirurške za šivanje	Drugi medicinski potrošni material material	Medicinski potrošni material
901839	Injekcijske brizgalke, igle, druge	Oprema za kisikovo terapijo	Medicinski potrošni material
901890	Medicinski in podobni instrumenti in aparati, drugi	Drugi medicinski pripomočki in oprema	Medicinska oprema
901920	Aparati za ozonoterapijo, kisikoterapijo, aerosolno terapijo, umetno dihanje in drugi terapevtski dihalni aparati	Oprema za kisikovo terapijo	Medicinska oprema
902000	Drugi dihalni aparati in plinske maske, razen varovalnih mask brez mehanskih delov in zamenljivih filtrov	Zaščitna oblačila	Izdelki za osebno zaščito
902150	Aparati za spodbujanje dela srčnih mišic, razen delov in pribora		Medicinska oprema
902212	Rentgenski aparati za računalniško tomografijo	Drugi medicinski pripomočki in oprema	Medicinska oprema
902214	Rentgenski aparati, drugi, za medicinsko, kirurško, veterinarsko uporabo		Medicinska oprema
902219	Rentgenski aparati za drugo uporabo		Medicinska oprema
902221	Aparati z alfa, beta, gama žarki za medicinsko, kirurško, zobozdravniško ali veterinarsko uporabo		Medicinska oprema
902229	Aparati z alfa, beta, gama žarki za drugo uporabo		Medicinska oprema
902230	Rentgenske cevi		Medicinska oprema
902290	Aparati za medicinsko in podobno uporabo, drugi, deli		Medicinska oprema
902511	Termometri in pirometri, ki niso kombinirani z drugimi instrumenti, tekočinski, za direktno odčitavanje		Medicinska oprema
902519	Termometri in pirometri, drugi	Drugi medicinski pripomočki in oprema	Medicinska oprema
902680	ozonoterapijo	Oprema za kisikovo terapijo	
902780	Instrumenti, aparati za fizikalne, kemične analize, drugi	Testni kompleti in izdelki za diagnostično test.	Medicinska oprema
902820	Merilniki tekočin	Drugi medicinski pripomočki in oprema	
903020	Osciloskopi in oscilografi		Medicinska oprema
940290	Medicinsko, zobozdravniško in podobno pohištvo, drugo	Drugi covid-19 proizvodi	Medicinska oprema

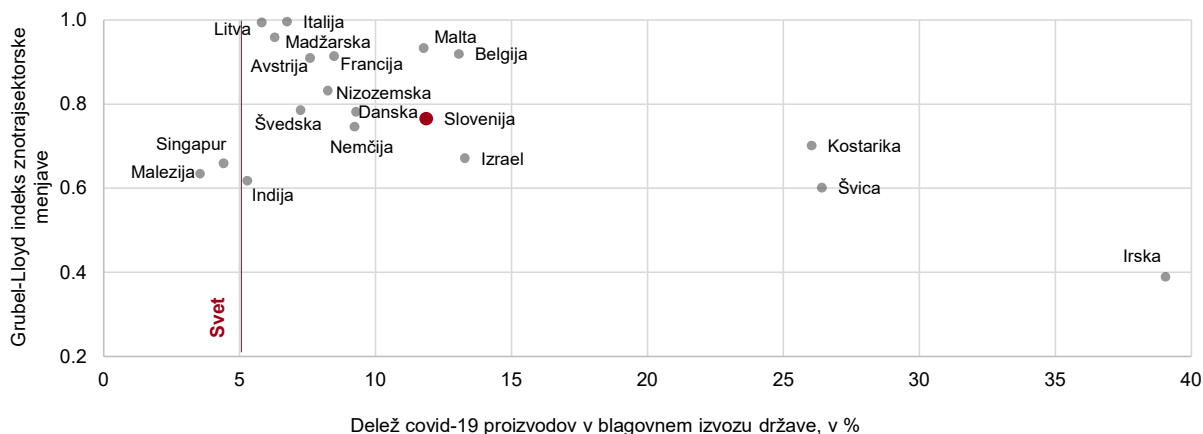
Priloga 1: Zunanjetrgovinska menjava s covid-19 proizvodi po klasifikaciji Svetovne trgovinske organizacije (WTO)

Slika P2: Največje svetovne izvoznice (zgoraj) in uvoznice (spodaj) covid-19 proizvodov, 2018

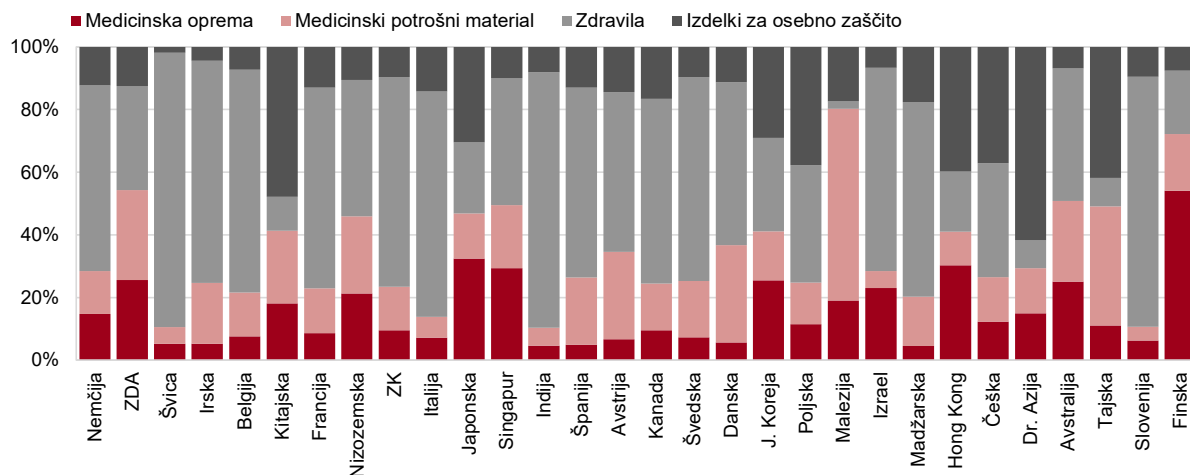

Vir: UN Comtrade; preračun Umar.

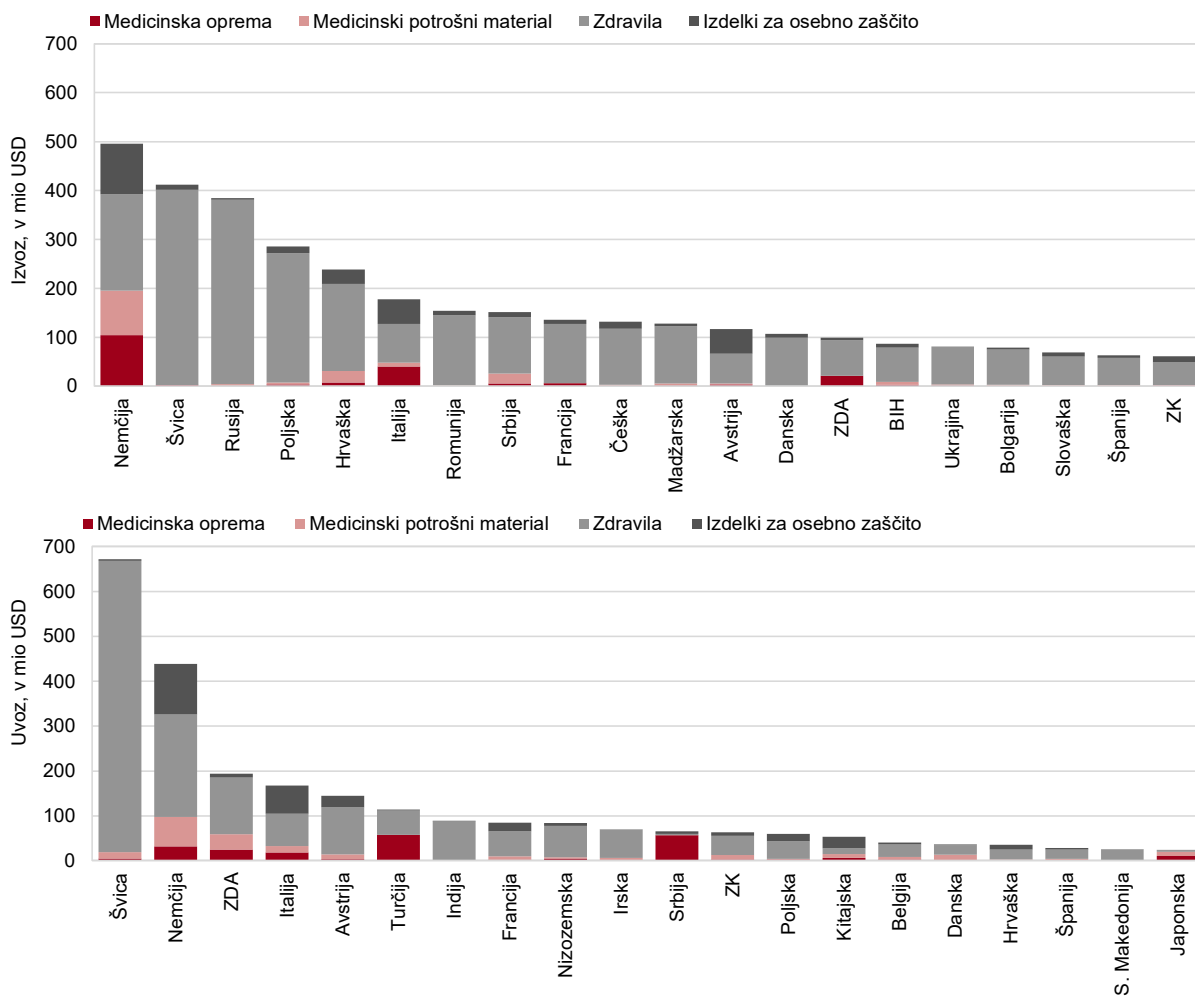
Slika P2: Pomembnost covid-19 proizvodov v zunanjetrgovinski menjavi držav neto izvoznic, 2018

Vir: UN Comtrade; preračuni Umar. *Opomba: Grubel-Lloyd indeks znotrajsektorske menjave: $GL_i = 1 - \frac{|X_i - M_i|}{X_i + M_i}$; $0 \leq GL_i \leq 1$, kjer $X_i(M_i)$ predstavlja vrednost izvoza (uvoza) proizvoda i .

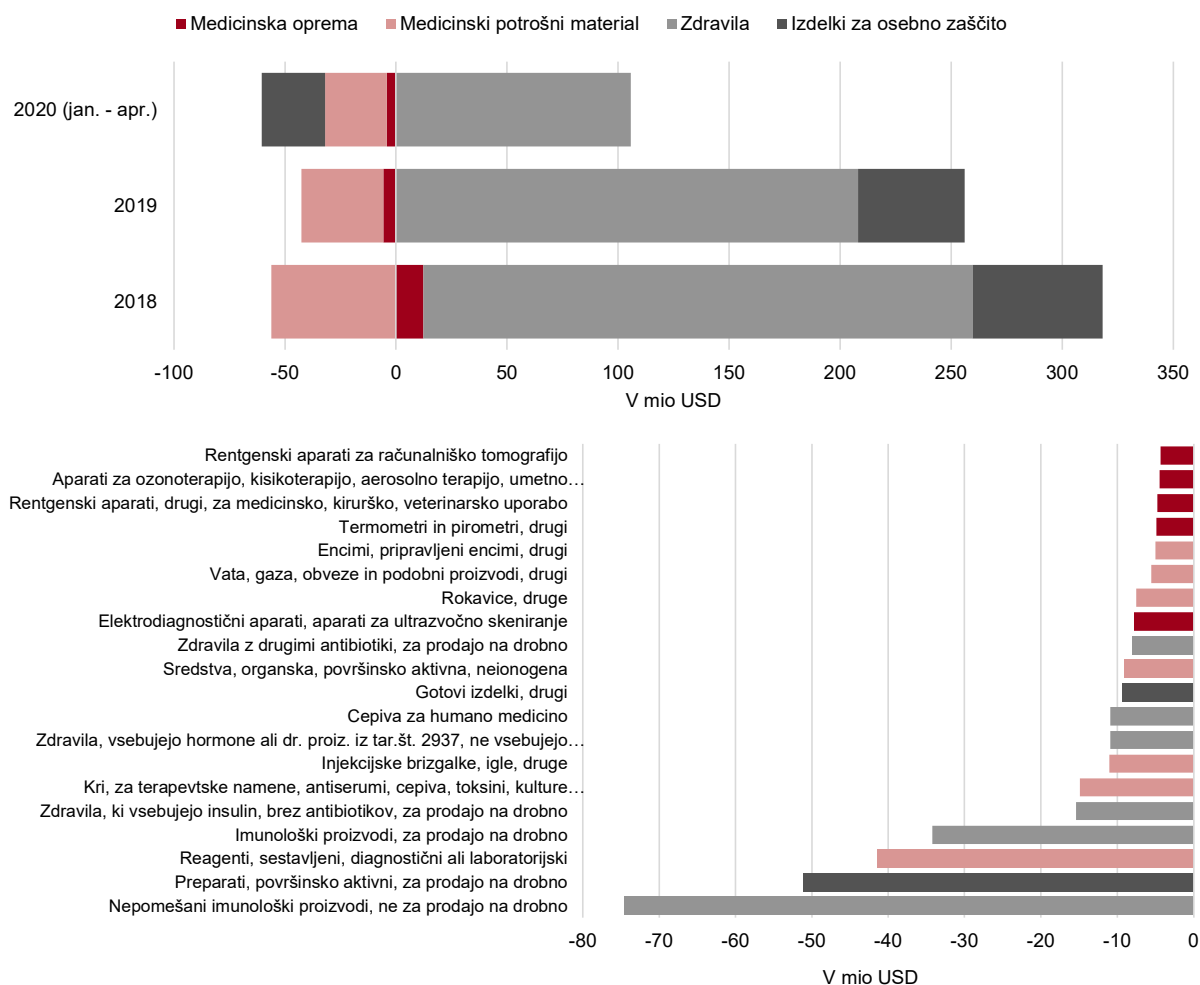
Slika P3: Struktura izvoza covid-19 proizvodov največjih izvoznic, 2018

Vir: UN Comtrade; preračuni Umar. Opomba: Države so razvrščene po vrednosti skupnega covid-19 izvoza.

Slika P4: Najpomembnejši izvozni in uvozni trgi covid-19 proizvodov Slovenije, 2018

Vir: UN Comtrade; preračuni Umar.

Slika P5: Neto izvoz covid-19 proizvodov (brez t. i. drugih zdravil) po kategorijah (zgoraj) in podrobno po proizvodih z največjim neto uvozom v letu 2019 (spodaj), Slovenija

Vir: SURS; preračuni Umar. * Iz kategorije zdravila so izzeta t. i. dr. zdravila (HS 300490).

Literatura in viri

1. **HS classification reference for Covid-19 medical supplies, 2.1 Edition.** (2020). Bruselj: World Customs Organization (WCO). Pridobljeno na: http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/nomenclature/covid_19/hs-classification-reference_2_1-24_4_20_en.pdf?la=en
2. **SI-STAT podatkovni portal.** (2020). Ljubljana: Statistični urad RS. Pridobljeno na: <https://pxweb.stat.si/sistat>
3. **Trade in medical goods in the context of tackling Covid-19.** (2020). Ženeva: World Trade Organization (WTO). Pridobljeno na: https://www.wto.org/english/news_e/news20_e/rese_03apr20_e.pdf
4. **Trade interdependencies in Covid-19 goods.** (2020). Pariz: OECD. Pridobljeno na: <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/trade-interdependencies-in-covid-19-goods-79aaa1d6/>
5. **UN Comtrade.** (2020). Pridobljeno na: <https://comtrade.un.org/data/>